

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY (PPŠ)

Školní rok 2019

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, Jaroměřice 310, 569 44

Vypracovala: Mgr. Kateřina Továrková – školní metodička prevence

.....

Obsah:

- **Úvod** (charakteristika školy, charakteristika a cíle PPŠ, cílové skupiny, propagace, zaměření a obecné zásady PPŠ, hodnocení PPŠ)
- **Plánovaná činnost ŠMP**
- **Metody a formy práce preventivních aktivit**
- **Další vzdělávání učitelů**
- **Zprávy a novinky pro rodiče a žáky**
- **Vzájemná spolupráce s jinými specialisty**
- **Úkoly pro pedagogické pracovníky**
- **Specifická primární prevence ZŠ Jaroměřice**
- **Nespecifická primární prevence ZŠ Jaroměřice**
- **Postup školy při selhání preventivních opatření (OPL, alkohol)**
- **Doporučená literatura pro další vzdělávání pedagogů**
- **Kontakty**
- **Závěr**
- **Přílohy** (Školní program proti šikaně, Krizová intervence v podmínkách školy, Krizový plán proti týranému nebo sexuálně zneužívanému dítěti, Krizový plán mimořádné události, Krizový plán při rizikovém chování týkající se žáka se SVP, Krizový plán při šikanování učitele, Podrobný postup krizových plánů školy, Témata PPŠ zařazená do ŠVP Základní školy Jaroměřice, Přehled vybraných platných předpisů pro oblast prevence rizikového chování, Preventivní strategie školy a dlouhodobý preventivní plán školy 2017 – 2021, Prevence proti kuřáctví žáků, Desatero pro rodiče 1, Desatero pro rodiče 2 – Bezpečné užívání internetu, Informace pro rodiče z Národní protidrogové centrály, Informace pro rodiče k šikaně, Záznam o výskytu návykové látky u žáka/Záznam o konzumaci návykové látky, Záznamový formulář k zaznamenání výpovědi žáků při šikaně nebo ublížení, Záznamový formulář při nahlášení - zjištění šikany nebo ublížení, Záznamový formulář pro učitele k evidenci rizikového chování, Dotazník č. 1, Dotazník č. 2, Dotazník č. 3, Dotazník č. 4, Dotazník č. 5, Dotazník č. 6, Dotazník č. 7, Sankční řád, Zpráva o realizované akci – přímé prevenci, Zpráva o realizované akci – nepřímé prevenci, Kontakty)

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Použité zkratky:

DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků

ČR – Česká republika

KVP – konkrétní vzdělávací plán

MŠMT – ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

OMP – okresní metodik prevence

OPL – omamné psychotropní látky

OPPP – okresní pedagogicko – psychologická poradna

OSPOD – okresní správa pro ohrožené děti

PC – Personal Computer – počítač

PČR – policie české republiky

PPP – pedagogicko – psychologická poradna

PPŠ – preventivní program školy

PSŠ – preventivní strategie školy

ŘŠ – ředitel školy

SP – specifická porucha

SPCH – specifická porucha chování

SPJ – sociálně patologické jevy

SPU – specifické poruchy učení

SVP – speciálně vzdělávací potřeby

SVP – speciálně výchovný pobyt

ŠD – školní družina

ŠMP – školní metodik prevence

ŠPT – školní preventivní tým

ŠVP – školní vzdělávací program

TU – třídní učitel

VP – výchovný poradce

VŠ – vedení školy

ZŘŠ – zástupce ředitele školy

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

Úvod

1. Charakteristika školy

Základní škola Jaroměřice se nachází v okrese Svitavy v Pardubickém kraji. Je to škola na malé vesnici. Školu navštěvuje 148 žáků v devíti třídách. Ředitelem školy je od roku 2001 Mgr. František Václavek, metodikem prevence od 1. 2. 2017 Mgr. Kateřina Továrková.

Od školního roku 2007 se ve škole vyučuje ve všech ročnících podle ŠVP Základní školy Jaroměřice, který nese název: „**Malohanácké mudrlant**“.

Škola je umístěna uprostřed obce a je celá zrekonstruovaná. V přízemí školy se nachází tři třídy 1. stupně, dále kuchyňka k výuce vaření, jídelna a specializovaná učebna výtvarné výchovy. V prvním patře pokračují další dvě třídy 1. stupně, dále všechny třídy 2. stupně, specializovaná učebna PC, kanceláře vedení školy. V podkroví školy je prostorná družina. Součástí školy je učebna dílen.

Obec Jaroměřice má k dispozici sportovní halu, která je využívána jako tělocvična pro žáky základní školy, ale též pro veřejnost. V obci se nachází také mateřská škola.

Místa v obci, které vyhodnocuji jako nejrizikovější je zastávka autobusu a před místním obchodem, kde se schází mládež a kouří (řešeno i ve škole). Mezi rizikové faktory, které se ve škole řeší patří vandalismus, drobné krádeže a záškoláctví. Není výjimkou i problém soužití v kolektivu.

V tomto roce, stejně jako každý jiný rok škola podporuje žáky se speciálními vzdělávacími prostředky. Je zajišťována péče pro žáky se SPU prostřednictvím diskroužků, dále škola zajišťuje péči o žáky sociálně a kulturně znevýhodněné.

2. Charakteristika a cíle PPŠ

Preventivní program školy a školní preventivní strategie vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (č.j. 21291/2010-28).

Hlavní východiska pro zpracování PPŠ:

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, č.j.431/10
- Strategie prevence kriminality na léta 2016 – 2020
- Krajský plán primární prevence na léta 2015- 18

ZÁKONY

- 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) - ve znění zákona č. 178/2016 Sb., s účinností ke dni 1. září 2016
- 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
- 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 94/ 1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

- Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

VYHLÁŠKY

- VYHLÁŠKA 27/2016: Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- vyhláška 197/2016 Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.: 21291/2010-28
- Novela 412/2006 Vyhlášky o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005 Sb.

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování : 1. návykové látky, 2. rizikové chování v dopravě, 3. poruchy příjmu potravy, 4. alkohol, 5. syndrom CAN, 6. školní šikanování, 7. kyberšikana, 8. homofonie, 9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus, 10. vandalismus, 11. záškoláctví

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

12. krádeže, 13. tabák, 14. krizové situace spojené s násilím, 15. netolismus, 16. sebepoškozování, 17. nová náboženská hnutí, 18. rizikové sexuální chování, 19. příslušnost k subkulturám, 20. domácí násilí, 21. hazardní hraní

- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14423/99-22
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002 –14
- Metodický pokyn MŠMT ČR k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10 194/2002- 14
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005-25
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních

související normy:

- Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách
- Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (změny - platné znění od 1.1.2015 – více o ohlašovací povinnosti školy
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24
- Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. platné znění od 1.6.2015

Cílem Preventivního programu školy (dále jen PPŠ) je orientace na osobnost žáka a jeho začlenění do kolektivu, na vytváření kvalitních mezilidských vztahů, čímž lze předcházet negativním sociálním jevům.

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

1. Program si klade za cíl zejména zkvalitnit práci v třídním kolektivu, také velmi úzkou spoluprací mezi třídním učitelem, metodikem prevence a výchovným poradcem.
2. Program je určen pro žáky a jejich zákonné zástupce a pro všechny pracovníky školy.
3. Zvýšenou pozornost věnuje dětem se specifickými vývojovými problémy a rizikovým chováním, zejména záškoláctví, problémové chování, soužití v kolektivu a diagnostikované SPCH.

Na realizaci PPŠ se aktivně podílejí **všichni členové pedagogického sboru**, tedy nejen **vyučující**, ale také **vychovatelky ŠD** a zapojeni jsou i **hospodářští pracovníci** školy, neboť i oni ovlivňují celkové klima školy.

Dlouhodobé cíle vyplývající ze vstupních informací

- vést žáky k dodržování stanovených pravidel (zejména pravidel školního řádu a slušného chování)
- eliminovat vulgarismy a nadávky mezi žáky
- vést žáky k ochraně zdraví, budovat postoje k odmítání alkoholu a omamných psychotropních látek a jedů
- vést žáky k vzájemné pomoci a ohleduplnosti
- vychovávat žáky ke správným hodnotám, vést je k občanské a právní odpovědnosti za sebe a svá jednání
- zapojit školu do projektů
- vést žáky k postojům proti rasismu
- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě (zaměřit se na činnostní učení s využitím v praxi)

Střednědobé cíle vyplývající z dlouhodobých cílů

- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizikového chování - klást důraz na prevenci
- uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny žáků
- prezentace školy prostřednictvím webových stránek a jiných aktivit
- vzdělávat pedagogy v oblasti prevence školního násilí
- práce třídního učitele s třídním kolektivem a řešení konfliktních situací mezi žáky, komunikace učitel – žák
- účast rodičů na formálních i neformálních akcích školy

Krátkodobé cíle vyplývající ze střednědobých cílů

- vést žáky k sebehodnocení
- posilovat pozitivní vztahy v jednotlivých třídách
- vést děti ke vzájemné toleranci
- zachytit děti z rizikových prostředí
- postupné snižování neomluvené absence, zejména u žáků vyšších ročníků
- snažit se o to, aby se rodiče zabývali problémy svých dětí a pomáhat jim při hledání řešení
- předat žákům přehled o všech nebezpečích a rizikových formách chování
- celoročně a ve všech předmětech na toto téma diskutovat
- připravit je na možnost setkání se špatným člověkem, drogou a jiným nebezpečím, umět odmítat a reagovat
- naučit žáky najít a poskytnout pomoc, umět komunikovat s linkami pomoci a vyhledat je

3. Cílové skupiny

- žáci 1. stupně
- žáci 2. stupně
- pedagogičtí, popř. nepedagogičtí pracovníci školy
- zákonní zástupci

4. Propagace

Informace o propagaci rizikového chování mohou všichni zúčastnění nalézt v těchto zdrojích:

- na webových stránkách školy je zveřejněn obsah PPŠ
- nástěnka Prevence v přízemí školy ZŠ Jaroměřice

5. Zaměření PPŠ

Náš PPŠ vychází z **Preventivní strategie a dlouhodobý preventivní plán Základní školy Jaroměřice** (viz **Příloha 10**) a příslušné legislativy (viz **Příloha 9**). Je zaměřen na prevenci, evidenci a eliminaci rizikového chování, vytváření zdravého sebevědomí žáků, teambuilding žakovských kolektivů i jako předcházení rizikového chování a vytváření komunikativního prostředí na škole.

S PPŠ jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci, kopie je umístěna ve sborovně, na www stránkách školy a u ŠMP. Aktuální informace jsou průběžně sdělovány třídním učitelům. Rodiče jsou seznámeni s PPŠ na třídních schůzkách a prostřednictvím www stránek, žáci prostřednictvím třídních učitelů.

6. Obecné zásady PPŠ (všichni učitelé, popř. nepedagogičtí pracovníci)

- vytvářet příjemné a klidné mikroklima školy
- vytvářet optimální podmínky pro vzdělávání žáků
- včas odhalovat a podchycovat poruchy vývoje, učení a chování u žáků
- soustavně a pečlivě sledovat vývojové a individuální potřeby žáků

- posilovat zdravou sebedůvěru žáků
- učit žáky překonávat problémy a zátěžové situace
- rozlišovat hierarchii hodnot
- navázat úzký kontakt mezi školou a rodiči
- propagovat a nabízet dětem sport i jinou zájmovou činnost pro smysluplné využití volného času (kroužky ve škole)
- ujasňovat žákům nenásilnou formou smysl života

7. Hodnocení Preventivního programu školy

Průběžné vyhodnocování

Průběžné vyhodnocování představuje vedení záznamů o realizovaných aktivitách v průběhu školního roku s jejich stručným hodnocením – zakládá ŠMP

Další postupy: dotazníkové šetření, pozorování, analýza realizace a efektivity PPŠ.

Na závěr školního roku bude vypracováno souhrnné písemné hodnocení PPŠ:

A: 1. **Stručné shrnutí** – komentář (realizované akce, současná situace na škole)

2. **Popis metod** využitých k hodnocení

B: **Klady a zápory realizovaných akcí a PPŠ jako celku**

1. **Podařilo se:**

2. **Nepodařilo se**, případně popis problému, který vyvstal,

SWOT analýza

3. **Přehled sociálně nežádoucích jevů**, které se během školního roku

vyskytly a jejich řešení

4. **Závěr** – na co je třeba se zaměřit v dalším období (v dalším školním roce)

C: **Další vzdělávání ŠMP a VP**

Plánovaná činnost ŠMP

Garantem PPŠ je Školní metodik prevence – Mgr. Kateřina Továrková. V rámci své činnosti připravuje Preventivní program školy (PPŠ) a jeho realizaci na škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče (při třídních schůzkách), žáci (v hodinách) a prostřednictvím internetu a regionálních novin i široká veřejnost. Mimo přípravy PPŠ připravuje projekty primární prevence přímé činnosti a projekty primární prevence nepřímé činnosti. Celá tato činnost je ve spolupráci s pedagogy školy.

Září

- zpracování PPŠ
- porada ŠPT – prevence na rok 2018/219
- rozpis prevence pro žáky na rok 2018/2019
- kontrola a vyhodnocení schránky důvěry – každý týden
- dílčí kontrola PPŠ
- prevence pro žáky na téma: Kamarádi online – 1. – 5. třída – nachystán formulář „přímá prevence“
- prevence pro žáky na téma: Závislosti online a jejich rizika – 6. – 9. třída – nachystán formulář „přímá prevence“
- celodenní projekt na téma : Třídíme odpad – nachystán formulář „nepřímá prevence“
- TH – pro všechny ročníky – formuláře z TH zakládá ŠMP
- studium pro školní metodiky primární prevence – Olomouc
- školení na téma Hry v třídnických hodinách – získán certifikát
- školení na téma Komunikace s rodiči – získán certifikát
- doplňování informací pro pedagogy na nástěnce ŠMP ve sborovně
- měsíční hodnocení ŠMP

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Říjen

- porada pedagogických pracovníků na téma PREVENCE a TH v ZŠ Jaroměřice
- rozpis TH na rok 2017/2018
- zpracování krátkých aktuálních zpráv od TU
- kontrola Schránky důvěry ve škole – každý týden
- studium pro školní metodiky primární prevence – Olomouc
- dotazník pro žáky 1. a 2. stupně na téma: Projevy vandalismu ve škole a mimo ni, co všechno žáci dokáží
- doplňování informací pro pedagogy na nástěnce ŠMP ve sborovně
- dílčí kontrola PPŠ
- měsíční hodnocení ŠMP

Listopad

- kontrola a vyhodnocení schránky důvěry – každý týden
- dílčí kontrola PPŠ
- nástěnka v prvním patře školy
- porada ŠPT - dosavadní činnost ŠMP a VP
- prevence pro žáky na téma: Kriminalita mládeže – trestní odpovědnost 5. – 8. třída - nachystán formulář „nepřímá prevence“
- studium pro školní metodiky primární prevence – Olomouc
- dotazníky pro žáky 2. stupně – Drogy a já
- doplňování informací pro pedagogy na nástěnce ŠMP ve sborovně
- měsíční hodnocení ŠMP

Prosinec

- kontrola a vyhodnocení schránky důvěry – každý týden
- dílčí kontrola PPŠ
- prevence pro žáky na téma: Kriminalita – obecná bezpečnost 1. – 4. třída – nachystán formulář „nepřímá prevence“
- prevence pro žáky na téma: Trestní odpovědnost – 9. třída – nachystán formulář „nepřímá prevence“
- doplňování informací pro pedagogy na nástěnce ŠMP ve sborovně
- TH – pro všechny ročníky – formuláře z TH zakládá ŠMP
- studium pro školní metodiky primární prevence – Olomouc
- měsíční hodnocení ŠMP

Leden

- porada ŠPT – prevence na rok 2018
- kontrola a vyhodnocení schránky důvěry – každý týden
- dílčí kontrola PPŠ
- doplňování informací pro pedagogy na nástěnce ŠMP ve sborovně
- studium pro školní metodiky primární prevence – Olomouc
- měsíční hodnocení ŠMP

Únor

- Den bezpečnějšího internetu – tvorba nástěnky ve škole
- zpracování dotazníku Bezpečně na internetu a vyvěšení na nástěnce
- Cesta k mužnosti – preventivní beseda pro žáky druhého stupně – nachystán formulář „nepřímá prevence“
- Žena jako symbol života – preventivní beseda pro žákyně druhého stupně – nachystán formulář „nepřímá prevence“

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

- Den mateřského jazyka – tvorba nástěnky ve škole
- kontrola Schránky důvěry ve škole – každý týden
- studium pro školní metodiky primární prevence – Olomouc
- doplňování informací pro pedagogy na nástěnce ŠMP ve sborovně
- dílčí kontrola PPŠ
- měsíční hodnocení ŠMP

Březen

- kontrola schránky důvěry ve škole – každý týden
- evropský Den mozku – tvorba nástěnky ve škole
- studium pro školní metodiky primární prevence - Olomouc
- dílčí kontrola PPŠ
- doplňování informací pro pedagogy na nástěnce ŠMP ve sborovně
- měsíční hodnocení ŠMP

Duben

- porada všech pedagogických pracovníků – podklady k online výkaznictví
- kontrola a vyhodnocení schránky důvěry – každý týden
- dílčí kontrola PPŠ
- světový Den zdraví – tvorba nástěnky ve škole
- studium pro školní metodiky primární prevence – Olomouc
- doplňování informací pro pedagogy na nástěnce ŠMP ve sborovně
- měsíční hodnocení ŠMP

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

Květen

- porada ŠPT
- zapojení se do soutěže ke dni: Den bez tabáku 31. 5.
- kontrola a vyhodnocení schránky důvěry – každý týden
- studium pro školní metodiky primární prevence – Olomouc
- zapojení se do soutěže: 5. květen – Den hygieny rukou
- podklady od všech pedagogických pracovníků k online výkaznictví
- měsíční hodnocení ŠMP

Červen

- kontrola a vyhodnocení schránky důvěry
- měsíční hodnocení ŠMP
- roční hodnocení PPŠ do výroční zprávy školy
- vypracování Online VÝKAZNICTVÍ
- plán preventivních aktivit na školní rok 2018/2019
- SWOT analýza tříd – podklady zpracované od TU

Preventista spolupracuje s výchovným poradcem, třídními učiteli a ostatními pedagogy, dále s OPPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi. O průběhu naplňování PPŠ informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Semináře a školení budou průběžně doplňovány dle nabídek.

Metody a formy práce preventivních aktivit

Samotné optimální klima ve škole, důvěra a pocit bezpečí jsou základem prevence a lze je realizovat s podporou vedení školy a celého pedagogického sboru, nosná část je na třídních učitelích, kteří jsou denně se žáky a včas informují ŠMP.

Příklady používaných metod při aplikaci prevence:

- aktivní sociální učení
- rozhovor
- výklad (informace)
- samostatné práce (výtvarné práce, koláže, slohové práce na dané téma, referáty, informace z tisku, projekty...)
- přednášky, besedy s učitelem, pozvanými odborníky
- diskuse, vyjadřování a obhajování vlastního názoru
- dramatická výchova
- hry na sebepoznání
- situační hry, hraní rolí, sociální hry
- trénování odmítání nabídky drog
- párová a skupinová práce ve třídě
- nácvik verbální a neverbální komunikace
- komunitní kruhy
- dotazníky
- výtvarné soutěže na téma: zdravá výživa, práva dítěte
- vytvoření vlastních pravidel žáků pro soužití ve třídě
- vytvoření důvěry mezi žáky a mezi žáky a učiteli
- umožňovat žákům zažívat úspěch, radost, vítězství
- samostatná práce

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

- skupinová práce ve třídě i napříč třídami
- projekty na preventivní téma
- dokumentární filmy s tématy prevence a následná reflexe
- interaktivní programy

Formy práce:

Vedení školy, VP a ŠMP

- Aktuální informace pro všechny pedagogické pracovníky školy (pracovní porady, další vzdělávání pedagogických pracovníků, informační schůzky mezi pedagogy).
- Seznámení s nejdůležitějšími poznatky a závěry ze seminářů, školení ŠMP, výchovné poradkyně, vedení školy.

Třídní učitelé

- Pravidelná třídní setkávání.
- Různé školní akce, kde si navzájem kolektiv pomáhá.
- Pravidelné sledování školní docházky, ověřování pravosti omluvenek konzultace s ošetřujícími lékaři.
- Sledování psychického stavu žáků (agresivita, smutek, vyčlenění ze školního kolektivu náladovost).
- Sledování vzájemných vztahů mezi žáky v třídních kolektivech.
- Využívání sociometrických metod ve třídě.
- Sledování fyzického stavu žáků (původ zranění žáků a jejich přešetření konzultací s rodiči).

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Všichni pedagogové

- Sledování fyzického stavu žáků.
- Další řešení jednotlivých případů záškoláctví.
- Vyšetřování rvaček a agresivního chování žáků.
- Řešení všech forem vandalismu, násilného chování a šikany.
- Sledování symboliky drog a extrémistických organizací u žáků (přívěsky, oblečení).
- Poskytování individuální péče žákům.
- Věnovat pozornost žákům se specifickými poruchami učení, ale i žákům mimořádně nadaným.
- Cíleně zařazovat témata prevence do výuky.
- Důsledně postihovat přestupky proti školnímu řádu a konzultovat je s rodiči.

Spolupráce s mimoškolními subjekty

Účast se žáky

- exkurze
- besedy
- účast na výchovně vzdělávacích akcích

Účast pedagogů

- další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP)
- studium odborných časopisů /Prevence/ a literatury
- konzultace s PPP, VP, PČR, ŠMP....

Spolupráce se žáky

- rozvoj kompetencí žáků (rozvoj osobnostních kvalit, rozvoj v oblasti mediální výchovy, rozvoj osobnostních kvalit)
- respektování lidských práv, odlišnosti jednotlivců

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

- dbát na dodržování školního řádu
- být odpovědní za své chování
- spoluvytváření přátelské atmosféry ve třídě i ve škole
- podpora zdraví prospěšných aktivit
- vhodné využívání volného času
- školní časopis
- možnost využití školní Schránky důvěry
- informační nástěnka ŠMP
- zavedení zájmových kroužků pro žáky s cílem smysluplně využít volný čas

Další vzdělávání učitelů

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky seminářů DVPP. Náklady na vzdělávání pedagogů hradí škola. Seminářů se zúčastňuje nejen ŠMP Mgr. Kateřina Továrková a výchovná poradkyně Mgr. Dagmar Valentová, ale dle zájmu a potřeby i další pedagogové, zejména pak třídní učitelé.

Poznatky získané na seminářích jsou individuálně využívány a dále předávány ve výuce a ostatních aktivitách. ŠMP spolupracuje s vedením školy, třídními učiteli, ostatními pedagogy, rodiči a institucemi. Základní proškolení pedagogů k vybraným tématům (šikana, kyberšikana, drogová problematika) provádí ŠMP.

Ve výuce jsou využívány internetové portály s tematikou drog (www.odorgach.cz, <http://www.drogy.cz>), šikany a kyberšikany (<http://www.e-bezpeci.cz>), popř. další. ŠMP má stanovené konzultační hodiny pro žáky, rodiče a pedagogy.

Přehled portálů pomoci a linek pomoci (**viz Příloha 30**).

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

Zprávy a novinky pro rodiče a žáky

Informování rodičů a žáků probíhá formou:

- žákovská knížka, informační letáky
- konzultační hodiny ŠMP a VP
- nástěnka prevence v přízemí školy
- třídní schůzky
- internetové stránky školy – školní metodik prevence
- besedy a aktivity s preventivní tematikou
- výstavky žákovských prací

Vzájemná spolupráce s jinými specialisty

Spolupráce s institucemi:

- PPP Ústí nad Orlicí, pracoviště Moravská Třebová a Svitavy
- PPP Boskovice
- Policie ČR
- OSPOD

Spolupráce s různými odborníky:

- Metodik prevence PPP – okres Svitavy - Mgr. Markéta Sychrová (tel. 777 914 460)
- kurátor Zdeněk Navrátil – Moravská Třebová (461 353 060)
- lékaři

Úkoly pro pedagogické pracovníky

1. Všeobecná specifická primární prevence v rámci výuky na ZŠ

nauková složka vzdělávání

Základní škola Jaroměřice pracuje nyní podle ŠVP „Malohanácké mudrlant“. Tato složka vzdělávání je dále rozpracovávána do konkrétních vzdělávacích plánů pro jednotlivé ročníky a předměty. Zde jsou zpracovávána témata vztahující se k primární prevenci v naukové složce. Touto prevencí projdou všechny třídy v rámci své základní povinné školní docházky. Konkrétní zařazení témat viz **Příloha 8**.

a) 1. stupeň

Na prvním stupni má všeobecnou specifickou primární prevenci na starosti třídní učitel, záleží tedy do značné míry na jeho osobnosti, jak bude pracovat, do kterých předmětů zařadí příslušná témata. Jedná se především o prvouku, přírodovědu a vlastivědu, dále pak o český jazyk, výtvarnou výchovu a tělesnou výchovu. Učitelé je mají zpracovány do KVP. Mohou také využít konzultace se ŠMP.

Hlavní cíle všeobecné specifické primární prevence 1. stupně ZŠ:

- vést žáky ke zdravému životnímu stylu (rodiny, lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, zdravé vztahy v rámci třídních kolektivů)
- poukázat na nebezpečí kouření, alkoholu a dalších návykových látek – využití nabídky preventivních programů (Normální je nekouřit)

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

- věnovat pozornost včasnému odhalování SP, SPCH či jiných postižení
- propagace sportu a zájmových činností – kroužky ve škole

b) 2. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, zejména proto, aby byla zařazena a probrána všechna témata, a přitom nedošlo k jejich překrývání a přesycování žáků informacemi. S tématy z oblasti primární prevence se pracuje zejména v hodinách rodinné výchovy, výchovy ke zdraví, výchovy k občanství, přírodopisu, chemie, v českém jazyce, tělesné a výtvarné výchově.

Hlavní cíle všeobecné specifické primární prevence 2. stupně ZŠ:

- poukázat na nebezpečí drog (využít nabídku preventivních programů), návykové látky a nástrahy reklamních triků
- vést žáky k péči o tělesné a duševní zdraví
- nenechat si ublížit, dát přednost zdraví a životu
- zaměřit se na systematickou profesní přípravu
- civilizační choroby – možnost, jak jim předcházet
- agresivita a její formy, domácí násilí, šikana – příčiny a prevence
- osobní bezpečí, dětská krizová centra, Linka bezpečí
- zdravé sexuální chování, odlišnosti
- smysluplné využití volného času

2. Všeobecná specifická primární prevence mimo výuku na ZŠ

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

výchovná složka vzdělávání

Hlavní cíle pro oba stupně jsou:

- zajišťovat důsledné kontroly zaměřené na prevenci kouření, užívání alkoholických nápojů a návykových látek v celém areálu školy (důsledkem je zvýšení pedagogických dozorů v budově školy)
- sledovat často se opakující krátkodobé absence žáků – prevence záškoláctví
- věnovat pozornost problematickým žákům nebo jednotlivcům, odhalovat nevhodné chování mezi žáky (šikana)
- pravidelná práce s kolektivem, alternativní metody práce
- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech – teambuilding
- budování zdravých kamarádkých vztahů a potlačování nežádoucích jevů v kolektivu
- sledování jednotlivců nezařazených v kolektivu, hledání příčin vzniku jevu

Specifická primární prevence školy ZŠ Jaroměřice

Preventivní aktivity, které je možné zařadit do výuky, se ve výuce aplikují. Aktivity nad rámec běžné výuky jsou převážně hrazeny z rozpočtu školy, většinou je vybíráno z programů, které jsou zdarma. Na úhradě dalších aktivit se podílejí žáci. Tyto preventivní programy jsou zaměřeny na předcházení rizikového chování.

Specifickou primární prevenci můžeme označit jako jakési opatření, které staví základy preventivní ochrany. Děti a žáky se snažíme poučit o určité prevenci a tím se předchází

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

rizikového chování v průběhu svého vývoje. Připravujeme žáky na to, co se všechno může stát. tato prevence se aplikuje v rámci celé školní docházky.

Všechny aktivity také vedou k posílení třídních kolektivů, k vytváření zdravého klimatu ve škole, k smysluplnému využití volného času, k upevňování vztahů mezi učiteli a žáky, mezi učiteli a veřejností.

SPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE

Září

Všeobecná specifická primární prevence:

- Kamarádi online pro 1. – 5. třídu
- Závislost online a jejich rizika pro 6. – 9. třídu
- Plavecký kurz

Říjen

Všeobecná specifická primární prevence:

- Marbo – kulturní představení pro I. stupeň a II. Stupeň
- Beseda s panem Kopulekým – pro 8. a 9. třídu
- Beseda se spisovatelem a ilustrátorem: Pavel Čech – pro 3. - 7. třídu
- Beseda: Marek Šolmes Srazil – spisovatel – 1. - 2. třída
- Plavecký kurz

Listopad

Všeobecná specifická primární prevence:

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

- **Kriminalita mládeže** – preventivní beseda pro 5. - 8- třídu
- **Beseda s J. Kolbabou** – II. Stupeň
- **Divadlo Hradec Králové** – I. Stupeň
- **Plavecký kurz**

Prosinec

Všeobecná specifická primární prevence:

- **Trénink paměti** – pro 8. a 9. třídu
- **Kriminalita – obecná odpovědnost** – 1. - 4. třída
- **Kriminalita – trestní odpovědnost** – pro 9. třídu

Leden

Všeobecná specifická primární prevence:

Únor

Všeobecná specifická primární prevence:

- **Recitační soutěž** 1. třída – 5. třída
- **Cesta k mužnosti** – preventivní beseda - 7., 8. a 9. třída
- **Žena jako symbol života** – preventivní beseda – 7., 8. a 9. třída
- **Ministr financí** 1. třída – 5. třída

Březen

Všeobecná specifická primární prevence:

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

1. stupeň

- **Noc s Andersenem – 3., 4., 5. třída**
– ve spolupráci s místní knihovnou
- **Poznávání přírodnin - 3. třída – 4. třída**

Duben

Všeobecná specifická primární prevence:

- **Poznávání rostlin - 5. třída – 9. třída**
- **Zpíváme pro radost - 1. třída – 5. třída**

Květen

Všeobecná specifická primární prevence:

- **Olympiáda – účastní se 1. třída – (ve Velkých Opatovicích)**
- **Cyklistický výlet - 6. třída**
- **Exkurze na dopravní hřiště Prostějov**

Červen

Všeobecná specifická primární prevence:

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

- **Třídní výlety a exkurze – všechny třídy**

vedou k posílení třídního kolektivu, posilují zdravé ovzduší ve třídě a umožňují výchovně vzdělávací práci v terénu.

- **Policie ČR – preventivní program pro 1. i 2. stupeň – na téma – bezpečně před prázdninami**
- **Rozloučení s devátáky – 9. třída**
- **Den dětí – pro 1. a 2. stupeň**

Kulturní pořady a výstavy

- **Zařazují se během školního roku dle aktuální nabídky**

Dlouhodobé projekty podporující zdraví

- **Ovoce a zelenina do škol**
- **Mléko do škol**

Nespecifická primární prevence školy ZŠ Jaroměřice

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

Školní družina

Nepovinná forma nespecifické primární prevence, která je určena dětem 1. stupně v odpoledních hodinách. Zde tráví děti čas pod vedením vychovatelek, které mají vytvořen ŠVP pro ŠD. Družina též vede různé kroužky a pořádá nespočet akcí.

Nespecifická primární prevence:

Činnost školní družiny

- **Letem světem**

celoroční projekt zaměřený na poznávání zemí a měst dle knih pro děti od Miroslava Šaška

- **Plavání**

plavání v krytém bazénu ve Velkých Opatovicích

- **Pekelně se soustředí** – interaktivní výstava v muzeu ve Svitavách

- **Tajemná zahrada Pavla Čecha** – interaktivní výstava v muzeu ve Svitavách

- **Beseda s J. Valíčkem** – o cestování

- **Bruslení**

- **Superfarmář** – turnaj v této stolní hře – 4. ročník

- **Vzhůru do provozu** - procvičování dopravních značek a situací, jízda zručnosti na kole

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

Kroužky Společenské organizace Jaroměřice

Nespecifická primární prevence:

Patří sem volnočasové aktivity nejen pro děti z naší školy ZŠ Jaroměřice, ale i děti z jiných škol. Mohou se účastnit kroužků Společenské organizace Jaroměřice.

Patří sem kroužky:

- Kynologové
- Hasiči
- Fotbalisté
- Zahradkáři
- Včelaři

Žáci získávají přehled o daný obor a s tím také souvisí prevence možných nástrah v daném kroužku.

Kroužky ZŠ Jaroměřice

Nespecifická primární prevence:

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

NÁZEV KROUŽKU	URČENO PRO ŽÁKY	JMÉNO PEDAGOGA
Deskové hry	žáci z družiny-pro celou školu	Soňa Valentová Mgr. Leona Dufková
Matematická logika	6. – 9. třída	Mgr. Jana Toulová
Čtenářská gramotnost	2. třída	Mgr. Marcela Langerová
Čtenářská gramotnost	3. – 4. třída	Mgr. Růžena Bohatcová
Čtenářská gramotnost	6. – 9. třída	Mgr. Martina Továrková
Pěvecký kroužek	pro přihlášené žáky	Mgr. František Václavek Soňa Valentová
Sportovní kroužek	pro přihlášené žáky	Mgr. Emanuel Slavíček

Plán významných dnů na rok 2018

-vytvoření nástěnky k danému tématu – VĚTŠÍ INFORMOVANOST

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Únor

- Den bezpečnějšího internetu (7. 2.)
- Den mateřského jazyka (21. 2.)

Březen

- Evropský den mozku (11. 3.)
- Světový den spánku (21. 3.)
- Světový den vody (22. 3.)

Duben

- Mezinárodní den dětské knihy (2. 4.)
- Světový den zdraví (7. 4.)
- Den Země (22. 4.)

Květen

- Den Slunce (3. 5.)
- Den Hasičů (4. 5.)
- Den matek (8. 5.)
- Mezinárodní den rodiny (15. 5.)
- Světový den bez tabáku (31. 5.)

Červen

- Den dětí (1. 6.)
- Světový den životního prostředí (5. 6.)
- Mezinárodní den boje proti drogám (26. 6.)

Postup školy při selhání preventivních opatření
(OPL, alkohol)

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

Preventivní tým pro rizikové chování tvoří:

Mgr. František Václavek, ředitel školy

Mgr. Leona Dufková, zástupkyně ředitele školy

Mgr. Dagmar Valentová, výchovná poradkyně

Mgr. Kateřina Továrková, školní metodik prevence

třídní učitel žáka

Jsme si vědomi toho, že náš program nebude plně účinkovat na všechny žáky i toho, že na některé z nich může preventivně působit i hrozba represe. Se sankcemi za porušení školního řádu jsou seznámeni žáci i rodiče (**viz Příloha 27**).

1) V případě podezření na zneužívání návykových látek:

- a) provést diskretní šetření a pohovor se žákem

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

www.sikana.org

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

www.sikana.cz

POMOC SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

www.psychologie.doktorka.cz/zpusoby-sebeposkozovani

www.spondea.cz

POMOC DROGY

Youtube – Drogy – 1.-8. díl – cyklus o drogách /ne/jen pro rodiče

- www.addictionsinfo.eu (Evropský portál o alkoholu, drogách a závislostech)
- www.drogovaporadna.cz
- www.drogy-info.cz
- www.sidliste.cz – problematika dětí a drog
- www.odrogach.cz
- **POMOC PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY**
- www.ppinfo.cz (portál o poruchách příjmu potravy)

POMOC PŘI KOUŘENÍ

- www.dokurte.cz

POMOC AIDS

- www.aids-hiv.cz

POMOC ALKOHOL

- www.pobavme-se-o-alkoholu.cz

NEBEZPEČNÉ ZPRÁVY

- www.mobilstory.cz – pomoc a rada při nevhodném obsahu zprávy (mobil, internet)

RŮZNÉ STRÁNKY POMOCI

- www.ceskaskola.cz

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

- www.addictionsinfo.eu
- www.plbohnice.cz
- www.sananim.cz
- www.zivot-bez-zavislosti.cz
- www.odyssea.cz
- www.bezpecne-online.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- www.prevence-info.cz

NEBEZPEČNÉ KOMUNIKAČNÍ PRAKTIKY

- www.e-bezpeci.cz – informace pro rodiče a žáky, týkající se bezpečných komunikačních praktik jako:

SMS Spoofing, Flaming, Kyberstalking, Cyber Bullying-Kyberšikana, Hoax, Spam, Google Bombing, Phishing, Pharming, Sociální inženýrství, dětská pornografie

OSTATNÍ

- www.msmt.cz (související vyhlášky, dokumenty)
- www.prevence.wz.cz

Závěr

Součástí tohoto programu je **Příloha 1 – Příloha 30**

Přílohy

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Základní škola a mateřská škola, Jaroměřice, okres Svitavy
Jaroměřice 310, 569 44 Jaroměřice
skola.jaromerice@tiscali.cz | 776 718 555 | www.zsjaromerice.cz

Příloha 1: Školní program proti šikaně

Příloha 2: Krizová intervence v podmínkách školy

Příloha 3: Krizový plán proti týranému nebo sexuálně zneužívanému

Příloha 4: Krizový plán při mimořádné události

Příloha 5: Krizový plán při rizikovém chování týkající se žáka se SVP

Příloha 6: Krizový plán při šikanování učitele

Příloha 7: Podrobný postup krizových plánů školy

Příloha 8: Témata PPŠ zařazená do ŠVP Základní školy Jaroměřice

Příloha 9: Přehled vybraných platných předpisů pro oblast prevence rizikového chování

Příloha 10: Preventivní strategie školy a dlouhodobý preventivní program školy 2017–2021

Příloha 11: Prevence proti kuřáctví žáků

Příloha 12: Desatero pro rodiče Příloha 13: Desatero pro rodiče – Bezpečné užívání internetu

Příloha 14: Informace pro rodiče z národní protidrogové centrály

Příloha 15: Informace pro rodiče k šikaně

Příloha 16: Záznam o výskytu návykové látky u žáka/Záznam o konzumaci návykové látky

Příloha 17: Záznamový formulář k zaznamenání výpovědi žáků při šikaně nebo ublížení

Příloha 18: Záznamový formulář o nahlášení - zjištění šikany nebo ublížení

Příloha 19: Záznamový formulář pro učitele k evidenci rizikového chování

ZŠ a MŠ JAROMĚŘICE

Příloha 20: Dotazník č. 1: Prevence drogových závislostí, alkoholu a kouření

Příloha 21: Dotazník č. 2: Prevence rizikového sexuálního chování

Příloha 22: Dotazník č. 3: Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

Příloha 23: Dotazník č. 4: Prevence virtuálních závislostí

Příloha 24: Dotazník č. 5: Zdravý životní styl – Prevence vzniku poruch příjmu a
potravy

Příloha 25: Dotazník č. 6: Dotazník pro pedagogy

Příloha 26: Dotazník č. 7: Zjišťování šikany ve škole

Příloha 27: Sankční řád

Příloha 28: Zpráva o realizované akci – přímá prevence

Příloha 29: Zpráva o realizované akci – nepřímá prevence

Příloha 30: Kontakty

Vypracovala: Mgr. Kateřina Továřková – školní metodička prevence

Jaroměřice: 1. 9. 2018

